

Kongressen 2016

**Detta dokument inkluderar
även bordlagt förslag från
förra kongressen gällande
differentierade kongresser**

PS förslag till stadgeändringar gällande differentierade kongresser

**Vänsterpartiet
2015**

Inledning

I den slutrapport som Framtidskommissionen överlämnade till partikongressen 2012 diskuteras olika möjliga förändringar av Vänsterpartiets kongresser som t ex fyraåriga kongressperioder eller någon form av differentiering av dem.

Partistyrelsens hantering av Framtidskommissionens rapport utmynnade i ett förslag till stadgeändring inför den senaste kongressen (2014) som innebar att de tvååriga kongressperioderna behålls, men att det blir en tydlig differentiering mellan valårskongresser och de som hålls mitt under en mandatperiod vilka föreslås kallas ”programkongresser”. De två olika typerna av kongresser föreslås behandla olika typer av frågor. Valårskongresser huvudsakligen förslag direkt relaterade till det kommande valet och programkongresser behandlar partiprogram och andra eventuella programfrågor samt väljer partistyreelse och andra kongressvalda uppdrag.

På partikongressen 2014 beslutades det att partistyrelsens förslag till differentierade kongresser skulle bordläggas. Det beslutades även att ge partistyrelsen i uppdrag att genomföra en djupgående analys av vilka risker förslaget innebär för interndemokratin.

Analysen är utförd, liksom en remissrunda bland partiföreningar och distrikt samt en diskussion på en distriktsträff med ordföranden och ombudsmän.

Partistyrelsen har därefter beslutat att revidera det förslag som förelåg till den förra kongressen. I korthet innebär revideringen att PS föreslår att differentierade kongresser införs, men att tvååriga mandatperioder bibehålls.

I den kongressdebatt som föregick beslutet om bordläggning av partistyrelsens förslag till stadgeändringar framfördes att det skulle upplevas som märkligt att genomföra en kongress utan att ha möjlighet att besluta om ansvarsfrihet eller välja ny partistyreelse. PS delar denna uppfattning och föreslår därför att PS även fortsättningsvis ska väljas på varje kongress, dvs. med tvåårig mandatperiod. På de följande sidorna beskrivs det nya reviderade förslaget.

Det förslag som bordlades finns också att läsa längst bak i detta dokument och det kommer att vara möjligt att lyfta detta förslag till beslut under partikongressen om någon så vill.

Differentierade kongresser

Sammanfattning

Framtidskommissionen diskuterar i sin slutrapport till kongressen 2012 möjligheten att övergå till fyraåriga kongressperioder. Att övergå till fyraåriga kongressperioder är stadgetekniskt mycket enkelt, men i praktiken en mer genomgripande förändring. Fördelen med en längre kongressperiod är att partistyrelsen skulle få mer arbetsro och ett längre planeringsperspektiv, vilket skulle kunna underlätta ett mer strategiskt och långsiktigt tänkande. Kostnader och arbetsbelastning på hela partiorganisationen skulle minska kraftigt (men sannolikt inte halveras eftersom varje kongress skulle få en större arbetsbörda och förmodligen behöva mer tid än dagens kongresser).

Men det finns också nackdelar med längre kongressperioder. Kongresser ger en omfattande medial exponering, oftast övervägande positiv och de kan mobilisera och stärka partiorganisationen. Behovet av medial exponering och intern mobilisering skulle ställa krav på andra större arrangemang, i synnerhet inför val, vilket skulle ta en del av de resurser som längre perioder frigör i anspråk. Partistyrelsen skulle också bli mer känslig för avsägelser och frånvaro.

Framtidskommissionen föreslår också att antalet ledamöter och ersättare i partistyrelsen minskas med ett tiotal. Partistyrelsen gör dock bedömningen att partistyrelsens storlek inte bör minska och att en övergång till fyraåriga kongressperioder är en allt för stor förändring vars konsekvenser är svåra att fullt ut bedöma.

Framtidskommissionens rapport

Framtidskommissionen pekar på en inledd differentiering av våra kongresser. Kongresser som genomförs valår fungerar framförallt mobiliserande och är inriktade på att fastställa partiets politik inför de allmänna valen, medan mellanvalskongresserna är mer inriktade på program- och strategifrågor. Kommissionen föreslår att mellanvalskongresserna antar en verksamhetsplan för hela partiorganisationen som lyfter de organisatoriska, strategiska och politiska utmaningar som partiet står inför. I ett längre perspektiv vill kommissionen initiera en diskussion om en övergång till fyraåriga kongressperioder där valårskongressen ersätts av en valkonferens. En sådan ordning skulle minska partiets kostnader och minska den interna arbetsbelastning som kongresser för med sig.

Differentierade kongresser istället för fyraåriga kongressperioder

Ett mellanting mellan nuvarande ordning med tvååriga kongressperioder och en övergång till fyraåriga kongressperioder är att genomföra kongress vart annat år som i dag. Men att kongressens ärendetyper – partiprogram och andra program, stadge- och organisationsfrågor, allmänna motioner samt eventuellt verksamhetsplan/riktlinjer för verksamheten (se nedan) – kan fördelas över fyraårsperioden och att alla frågor inte behandlas på varje kongress. Denna fördelning kan antingen göras ”symmetriskt” så att kongresserna blir ungefär jämntunga med avseende på tid och ärenden, eller tvärtom ”assymmetriskt” så att mellanvalskongressen tar hand om program, organisationsfrågor, ev. verksamhetsplan och allmänna motioner, medan de kongresser som genomförs valår koncentreras till valets huvudfrågor, t.ex. genom att behandla en valplattform eller motsvarande dokument. Partistyrelsen menar att den senare modellen är att föredra.

Arbetsdelningen mellan kongresserna bör stadgeregleras

Arbetsdelningen mellan de båda kongresserna bör säkras genom att i stadgarna reglera vilken typ av frågor som respektive kongress ska avhandla. Genom att stadga att den ena kongressen bara ska behandla motioner ”i de frågor kongressen behandlar”, kan en stor del av de allmänpolitiska motionerna undvikas på denna kongress. En sådan inskränkning bör dock inte vara generell.

Terminologi

De två typerna av kongress bör benämnas olika för att hållas isär. Partistyrelsen har stannat för att benämna kongresserna ”programkongress” och ”valårskongress”.

Verksamhetsplan/riktlinjer för verksamheten

Framtidskommissionen föreslår att kongressen i fortsättningen behandlar en verksamhetsplan för hela partiorganisationen som lyfter de organisatoriska, strategiska och politiska utmaningar som partiet står inför. Ett sådant dokument skulle kunna styra upp och fokusera kongressdebatten och förhoppningsvis reducera floden av allmänpolitiska motioner. En kongressbeslutad verksamhetsplan bör inte göras allt för detaljerad. Dels riskerar det att binda upp partistyrelsen så att den får svårare att fungera som en effektiv ledning av partiet när nya omständigheter som inte var kända av kongressen uppstår. Kongresser har i regel betydligt högre ambitioner än partiet har resurser att klara av. Dokumentet bör därför fokusera på strategiska vägval, inriktning av verksamheten och en övergripande prioritering snarare än konkreta aktiviteter och arbetsuppgifter. Det bör även i fortsättningen vara partistyrelsens ansvar att utifrån kongressens riktlinjer utformar och leder verksamheten.

PS föreslår att dokumentet kallas ”Riktlinjer för verksamheten”. Det årliga styrdokument som partistyrelsen antar behåller då beteckningen verksamhetsplan. Partistyrelsen föreslår att ”Riktlinjer för verksamheten” skall vara en obligatorisk punkt på programkongressen, men inget hindrar att PS även förelägger valårskongressen ett sådant dokument.

Kongressernas placering i förhållande till de allmänna valen

För närvarande ligger våra kongresser på valår och två år efter val (2014, 2016, 2018 osv.) PS föreslår att den placeringen behålls och att kongress hålls under första halvan av valåret (valårskongress) och att programkongress hålls andra året efter valåret. (Nästa gång allmänna val och Europaparlamentsval hålls samma år är 2034.)

2016		Kongress enligt nu gällande stadgar
2017		
2018	<i>Allmänna val</i>	Valårskongress
2019	<i>EU-val</i>	
2020		Programkongress
2021		
2022	<i>Allmänna val</i>	Valårskongress
2023		
2024	<i>EU-val</i>	Programkongress

Ekonomiska konsekvenser

Kongresskostnaderna bestäms i första hand av antalet deltagare och av antalet kongressdagar (hittills tre eller fyra dagar). De största kostnadsposterna är resor, logi och lokalhyra. Kongressen 2012 (fyra dagar) kostade totalt 2 600 000 kr.,

varav, 1 250 000 kr betalades av distrikten i form av ombudsavgifter. Tillkommer logikostnader för ombuden vilka distrikten står för.

Enligt detta förslag är antalet ombud oförändrat 225. Valårskongresserna kommer sannolikt att kunna genomföras på två dagar vilket innebär en kostnadsminskning.

Om programkongresserna kan genomföras på tre dagar minskar även det kostnaderna. Det är dock osäkert om det är möjligt med tanke på att de bara genomförs vart fjärde år.

Kostnaderna för PS och partikansliets förberedelsearbete (framtagande av dokument, utarbetande av motionssvar m.m.) – som inte ingår i kongresskostnaderna ovan – kommer att reduceras något, men eftersom den största delen utgörs av lönekostnader som med all sannolikhet inte kan minskas blir effekten begränsad.

Införande

Enligt våra stadgar träder stadgeändringar omedelbart i kraft. Den första valårskongressen i enlighet med de nya stadgarna skulle då hållas 2018 och den första programkongressen i skulle hållas 2020.

Partistyrelsens reviderade förslag till stadgeändring angående differentierade kongresser

Nuvarande stadgar	Partistyrelsens förslag	Kommentar
§ 78. Partikongressen är partiets högsta instans.	§ 78. Partikongressen är partiets högsta instans. <i>Den genomförs som programkongress (§ 101), valårskongress (§ 102) och extra kongress (§ 81).</i>	<i>Förtydligande.</i>
§ 79. Partikongress genomförs minst vartannat år på tid och plats som beslutas av partistyrelsen. Partiföreningar och distrikt kallas till kongress senast sex månader före dess genomförande.	§ 79. Partikongress genomförs vartannat år på tid och plats som beslutas av partistyrelsen. <i>Programkongress genomförs vart fjärde år. Den behandlar program-, stadge- och organisationsfrågor samt inkomna motioner; Mellanliggande kongress, valårskongress, behandlar partistyrelsens förslag inför de allmänna valen och partistyrelsens förslag i övrigt.</i> Partiföreningar och distrikt kallas till <i>programkongress och valårskongress</i> senast sex månader före dess genomförande.	<i>Stadgandet om "minst" (vartannat år) har tagits bort eftersom det i praktiken inte fyller någon funktion. Skulle behovet av en tidigarelagd kongress uppstå finns möjligheten att inkalla en extra kongress enligt § 81.</i>
§ 101. <i>Kongressens</i> dagordning skall uppta följande ärenden: * partistyrelsens verksamhetsberättelse * partistyrelsens ekonomiska rapport * revisorernas berättelse * beslut om ansvarsfrihet för den avgående partistyrelsen * val * riksdagsgruppens rapport * Europaparlamentsgruppens rapport * partistyrelsens förslag * programkommissionens förslag * inkomna motioner Därutöver behandlas de ärenden som beslutas av kongressen.	§ 101. <i>Programkongressens</i> dagordning skall uppta följande ärenden: * partistyrelsens verksamhetsberättelse * partistyrelsens ekonomiska rapport * revisorernas berättelse * beslut om ansvarsfrihet för den avgående partistyrelsen * val <i>av partiordförande, partistyrelsens övriga ordinarie ledamöter, partistyrelsens suppleanter, programkommission, revisorer, revisorssuppleanter och valberedning.</i> * riksdagsgruppens rapport * Europaparlamentsgruppens rapport * <i>riktlinjer för verksamheten</i> * partistyrelsens förslag i övrigt * programkommissionens förslag * inkomna motioner Därutöver behandlas de ärenden som beslutas av kongressen.	<i>Programkongressen, som hålls vart fjärde år, behandlar alla dagens kongressärenden. Dessutom tillförs dokumentet "riktlinjer för verksamheten".</i>

	<p>§ 102. Valårskongressens dagordning skall uppta följande ärenden:</p> <ul style="list-style-type: none"> * partistyrelsens verksamhetsberättelse * partistyrelsens ekonomiska rapport * revisorernas berättelse * beslut om ansvarsfrihet för den avgående partistyrelsen * val av partiordförande, partistyrelsens övriga ordinarie ledamöter, partistyrelsens suppleanter, programkommission, revisorer, revisorssuppleanter och valberedning. * partistyrelsens förslag * inkomna motioner i de frågor kongressen behandlar <p>Därutöver behandlas de ärenden som beslutas av kongressen.</p>	<p>Valårskongressens obligatoriska ärenden föreslås begränsas, liksom motionsrätten. Motionsrätten begränsas för att inte tynga kongressens dagordning.</p>
<p>§ 102. Kongressen väljer i skilda val</p> <ul style="list-style-type: none"> * Partiordförande * Partistyrelsens övriga ordinarie ledamöter * Partistyrelsens suppleanter * Programkommission * Revisorer * Revisorssuppleanter * Valberedning. 	<p>[Paragrafen upphävs]</p>	<p>Förteckningen över vilka val som skall göras har förts in i § 101 och den nya § 102 ovan.</p> <p>Paragrafen försvinner helt och det lediga numret används för den nya paragrafen ovan.</p>

**Det bordlagda förslaget till stadgeändringar
– differentierade kongresser och fyraåriga mandatperioder**

Nuvarande stadgar	Partistyrelsens förslag	Kommentar
§ 78. Partikongressen är partiets högsta instans.	§ 78. Partikongressen är partiets högsta instans. <i>Den genomförs som programkongress (§ 101), valårskongress (§ 102) och extra kongress (§ 81).</i>	<i>Förtydligande.</i>
§ 79. Partikongress genomförs <i>minst</i> vartannat år på tid och plats som beslutas av partistyrelsen. Partiföreningar och distrikt kallas till <i>kongress</i> senast sex månader före dess genomförande.	§ 79. Partikongress genomförs vartannat år på tid och plats som beslutas av partistyrelsen. <i>Programkongress genomförs vart fjärde år. Den behandlar programfrågor, väljer partiordförande och övrig partistyrelse, programkommission, valberedning och revisorer för en mandatperiod om fyra år. Mellanliggande kongress, valårskongress, behandlar partistyrelsens förslag inför de allmänna valen, partistyrelsens förslag i övrigt samt eventuella fyllnadsval.</i> Partiföreningar och distrikt kallas till <i>programkongress och valårskongress</i> senast sex månader före dess genomförande.	<i>Stadgandet om "minst" (vartannat år) har tagits bort eftersom det i praktiken inte fyller någon funktion. Skulle behovet av en tidigare lagd kongress uppstå finns möjligheten att inkalla en extra kongress enligt § 81.</i>
§ 101. <i>Kongressens</i> dagordning skall uppta följande ärenden: * partistyrelsens verksamhetsberättelse * partistyrelsens ekonomiska rapport * revisorernas berättelse * beslut om ansvarsfrihet för den avgående partistyrelsen * val * riksdagsgruppens rapport * Europaparlamentsgruppens rapport * partistyrelsens förslag * programkommissionens	§ 101. <i>Programkongressens</i> dagordning skall uppta följande ärenden: * partistyrelsens verksamhetsberättelse * partistyrelsens ekonomiska rapport * revisorernas berättelse * beslut om ansvarsfrihet för den avgående partistyrelsen * val av <i>partiordförande, partistyrelsens övriga ordinarie ledamöter, partistyrelsens suppleanter, programkommission, revisorer, revisorssuppleanter och valberedning.</i> * riksdagsgruppens rapport * Europaparlamentsgruppens rapport * <i>riktlinjer för verksamheten</i> * partistyrelsens förslag i övrigt * programkommissionens	<i>Programkongressen, som hålls vart fjärde år, behandlar alla dagens kongressärenden. Dessutom tillförs dokumentet "riktlinjer för verksamheten".</i>

förslag * inkomna motioner Därutöver behandlas de ärenden som beslutas av kongressen.	förslag * inkomna motioner Därutöver behandlas de ärenden som beslutas av kongressen.	
	§ 102. Valårskongressens dagordning skall uppta följande ärenden: * partistyrelsens rapport * partistyrelsens förslag * inkomna motioner i de frågor kongressen behandlar * eventuella fyllnadsval Därutöver behandlas de ärenden som beslutas av kongressen.	Valårskongressens obligatoriska ärenden föreslås begränsas, liksom motionsrätten. Partistyrelsens rapport är en enklare verksamhetsberättelse med en mer övergripande politisk och organisatorisk redogörelse. Motionsrätten begränsas för att inte tynga kongressens
§ 102. Kongressen väljer i skilda val * Partiordförande * Partistyrelsens övriga ordinarie ledamöter * Partistyrelsens suppleanter * Programkommission * Revisorer * Revisorssuppleanter * Valberedning.	[Paragrafen upphävs]	Förteckningen över vilka val som skall göras har förts in i § 79. Paragrafen försvinner helt och det lediga numret används för den nya paragrafen ovan.
§ 104. Mandattiden för partistyrelse, revisorer, programkommission och valberedning är en kongressperiod.	§ 104. Mandattiden för partistyrelse, revisorer, programkommission och valberedning är fyra år och avslutas i och med att nya val förrättats på nästkommande programkongress.	Konsekvensändring.
§ 105. Kongressens val, med undantag av val av valberedning, bereds av en valberedning utsedd av föregående kongress. Rätt att nominera har distriktsårskonferens, distriktsstyrelse, partiförenings styrelse och medlemsmöte samt enskild medlem. Formerna för nominering fastställs i övrigt av valberedningen.	§ 105. Kongressens val, med undantag av val av valberedning, bereds av en valberedning utsedd av föregående programkongress. Rätt att nominera har distriktsårskonferens, distriktsstyrelse, partiförenings styrelse och medlemsmöte samt enskild medlem. Formerna för nominering fastställs i övrigt av valberedningen.	Konsekvensändring.
§ 111. Partistyrelsen väljer bland sina ordinarie ledamöter ett verkställande utskott bestående av högst 7 ledamöter. I verkställande utskottet skall partiordförande, vice ordförande och partisekreterare ingå. Mandatperioden för verkställande utskottet är en kongressperiod.	§ 111. Partistyrelsen väljer bland sina ordinarie ledamöter ett verkställande utskott bestående av högst 7 ledamöter. I verkställande utskottet skall partiordförande, vice ordförande och partisekreterare ingå. Mandatperioden för verkställande utskottet är densamma som partistyrelsens.	Redaktionell ändring.

